

A FÜHRER ESETE BALATONFÜREDEL

ÍRTA: [SZOMBAT](#) - 2011-11-16

**Egykor zárolt anyagokból nyílt kiállítás
Politikai megfontolásból zárolt, indexre tett, lefoglalt, bezúzni készült, szigorúan elkülönítve rejtegetett dokumentumokat tett ezúttal közszemlére az Országos Széchényi Könyvtár, ahol eszerint szép számmal akad ilyesmi. A Terjesztését megtiltom! – avagy: mitől féltette hatalmát a mindenkori politika? című tárlat hallatlanul izgalmas leleteket talál fel a nagyérdeműnek.**

forrás:nol.hu

Egykor zárolt anyagokból nyílt kiállítás

Mindjárt az első tárlóban megfigyelhető például az egyes vélekedések szerint elsőként betiltott verseskötet, Fenyő László Építés orgonája c. opusza (1922), amelyet a szervezők éppen azon az oldalon tártak szét, ahol megtudható, miként szólott a próféta az asszonyi állathoz, aki felpanaszolá, hogy néki koponyája is volna. A szöveg meglehetősen sikamlós, így e helyütt inkább nem idéznék belőle, majd máskor, máshol, másvalakiknek, az ugyancsak pikáns Káma Szútrát viszont egy teljesen póztalan képnél nyitották ki, sajnos, tehát tényleg nincs mit részleteznem. Ugyanitt látható még A pesti tyúk című munka, amelyben a Két Vén Kakas nevű szerző, aki lehet, hogy kettő, az első világháború utáni Budapest erkölcsi kondícióit tárja a nyájas olvasó elé, valamint Az újmódi pásztorok éneke, ami szintén nem egy bölcsődal címe, hanem természetesen egy izgatás és vallásghalászás miatt elkobzott Radnóti-gyűjtemény 1931-ből.

A következő blokkokban mindenekelőtt egy metszett szórólappal hívja fel magára a figyelmet, amelyen a Kommunista Ifjúsági Munkások Magyarországi Szövetsége hívja utcára a publikumot igen expresszív, november 7. örvén; az alkotás veres zászlós főalakja korai amerikai rajzfilmfigurára emlékeztet, akinek nincs alsó fogsora, és ettől erősen neki van keseredve, de a többi figura nem. Hasonlóan megható a találkozás Rudnyánszky Endre Képeskönyv Horthyországból c. kötetével is, amelynek ára pontosan 5 rubel volt, és egy másik szórólappal, amelyen Komját Aladár Proletár Magyarország marsol c. poémája olvasható, és amelyből kiderül, hogy valóban mennyire nem lehetett könnyű a mélyszegények helyzete 1930 táján: „A zsellérnek már rongyra sem telik / Az újszülöttet papírba göngyölik” – válaszolja a sötét képet a szerző. Következőleg Szálasi Ferenc Út és cél c. alapvetésével, a vitézek 1928-as évkönyvével és az 1936-os berlini olimpiáról szóló könyvvel illusztrálják, mitől féltette hatalmát a mindenkori politika, utóbbi azért is érdekes, mert egy későbbi tárlóban viszont a Los Angeles-i olimpiáról szóló kötettől. A

csokorba persze fért más is, például dr. Wolf Ernő Orosz áfium és amerikai maszlag c. dolgozata, a Nem! – Vezérfonal iskolák számára (írta Haller János ált. isk. tanító), valamint dr. Heinrich Mangold: Führer durch Balatonfüred c. füzet, amely azonban egyáltalán nem arról szól, hogy Hitler keresztülment Füreden, hanem egy sima útikalauz, így jár, aki ellógi a németórakat. Azt viszont nem értem, hogy a Házassági törvény egységes szerkezete címet viselő szakmunka miért került indexre.

A kollekciónból természetesen az 1956-ról szóló ellenséges irodalom sem maradhatott ki (mások mellett Méray Tibor és Fónay Jenő munkái), amiként az 1956 utáni szovjetellenes világirodalom legdestruktívabb megnyilvánulásai, tehát Szolzsenyicin, Koestler, Orwell sem. A 60-as évek nemszeretem literatúrája is külön vitrint kapott, ebben mindenekelőtt Kundera Tréfája nyert méltó elhelyezést, azután Illyés Gyula Szellem és erőszak c. könyve (amelyből harmincezer példányt nyomtak, hogy aztán gyorsan betilthassák), nem utolsósorban pedig Paul Grimard Hárman Párizsban c. műve, amelyet a berendezők azon az oldalon nyitottak meg, amelyen az alulról számított 8. sorban az oroszok szót orvosokra jobbította az ismeretlen cenzor. Az emigráció aknamunkáját bemutató tárlóhoz mellékelt szövegből kiderül, hogy az ominózus szerzők (pl. Márai, Király Béla, Faludy) munkáit hungarikum gyanánt gyűjtötte, majd dugta le jó mélyre az OSZK, de a jelek szerint ez korántsem dült fel minden érintettet, Faludyt például biztos nem, mert Levelek az utókorhoz c. könyvét például 1975-ben enkezével ajánlotta a nagy múltú intézmény kegyeibe, örök szeretettel.

A kiállítás a nyolcvanas évek szamizdat irodalmával zárul. Megtekinthető a Beszélő első száma, **Eörsi István**, Konrád György, Haraszti Miklós különvéleményei, így például Haraszti A cenzúra esztétikája című írása is, amelynek borítóján egy felnyitott koponyájú android a saját agyát egyengeti sodrófával. Tiszta szerencse, hogy a mai fiatalság számára ez a dermesztő szimbolika már teljességgel értelmezhetetlen.